

EFTIRLITSSKÝRSLA

Veiðifélag Eystri - Rangár Eyjarlandi, Bláskógarbyggð

Dags eftirlits	10.10.2023	Ábyrgðarmaður eftirlits	Halla Margrét Viðarsdóttir
Fyrirtæki	Veiðifélag Eystri - Rangár	Eftirlitsmaður	
Heimili	Móeiðarhvoll 2	Tegund eftirlits	Reglubundið
Kennitala	5304922659	Flokkur	Fiskeldi
Fulltrúi fyrirtækis	Jaunius Valiukénas	ÍSAT nr.	03.22.0
Fulltrúi fyrirtækis	Birkir Tómasson	Staðsetning	

NIÐURSTAÐA EFTIRLITS

Eitt frávik kom fram við eftirlit og varðar að dauður fiskur úr eldisstöðinni fannst við frárennsli vatnsins. Var bæði dauður fiskur í setgildru og í settjörn.

Tvær ábendingar eru lagðar fram og varða þær að skriflegur samningur þarf að liggja fyrir hjá þeim aðila sem tekur á móti dauðfiski og þarf sá samningur að vera aðgengilegur við eftirlit. Seinni ábendingin snýr að því að setja má niðurstöður úr sýnatökum saman með skilum á ársyfirliti í tengslum við vöktunarmælingar.

UMFANG EFTIRLITS

Fram fór reglubundið eftirlit í landeldisstöð Veiðifélags Eystri-Rangár í Eyjarland í samræmi við 57. gr reglugerðar nr. 550/2018 um losun frá atvinnurekstri og mengunarvarnareftirlit. Eyjarland er seiðaeldistöð þar sem nú fer fram eldi á laxaseiðum. Rekstraraðili hefur heimild til 20 tonna ársframleiðslu og er að auki takmörkun við 20 tonna hámarkslífmassa á hverjum tíma. Gildistími starfsleyfisins er til 23. júní 2037. Fyrirhugar rekstraraðili að sækja um leyfi fyrir 25 tonna hámarkslífmassa, en áætlað er að rekstur verði að óbreyttu á næsta rekstrarári, en stefnt að því að fullnýta framleiðslugetu eldisstöðvarinnar á næstu árum.

Á fundi sátu Jaunius Valiukénas stöðvastjóri eldisstöðvar og Halla Margrét Viðarsdóttir frá Umhverfisstofnun. Var umfang eftirlits eftirfarandi:

- Farið yfir stöðuna frá síðasta eftirliti
- Farið yfir starfsleyfið og minnt á skil skv. því
- Eftirlitsmælingar og skráningar
- Áætlanir og viðbrögð
- Geymsla og meðhöndlun hættulegra efna
- Kynning á nýrri gjaldskrá og breyttu fyrirkomulagi eftirlita Umhverfisstofnunar
- Kynning á Menguðum jarðvegi, áhersluverkefni Umhverfisstofnunar
- Vettvangsskoðun á starfsvæði rekstraraðila

Þegar eftirlit fór fram, hafði stöðvastjóri nýlega tekið til starfa og voru miklar tiltektir og framkvæmdir í gangi. Var verið að endurskipuleggja ákveðin rými, m.a. starfsmannarými ásamt efnageymslu. Stóð til að koma fyrir nýjum viðurkenndum geymsluskápum fyrir hreinsiefni sem notuð eru í rekstri stöðvarinnar, koma undir þeim lekabökkum og uppfæra öryggisblöð. Rekstraraðili sendi mynd í tölvupósti til staðfestingar á uppsetningu nýju öryggisskápanna, þann 17. október.

Rekstur eldistöðvarinnar gekk að öllu jöfnu vel á síðasta ári. Fimm fastir starfsmenn eru í stöðinni. Framleidd voru 17,4 tonn af seiðum. Til að byrja með voru afföll lítil, aðeins um 70 kg yfir 10 mánaða tímabil. Dauðfiskur er settur í lokaðann geymslutank á lóð stöðvar sem að enda er nýttur til áburðar af bónda á svæðinu.

Við seinni hluta eldistímabilsins kom upp veirusýking í 5 körum, og var leitað til MAST um ráðgjöf um viðbrögð við því atviki. Voru afföll vegna þessa 2,8 tonn og var það sem af fór nýtt í fóðurgerð hjá Fóðurstöð Suðurlands skv. samkomulagi þar um. Eftir stóð magn laxaseiða sem 14,7 tonn af nýtanlegri framleiðslu. Fóðurnoktun var 22 tonn á árinu, klukkufóðrun er á öllum kerjum og reiknast fóðurnýting 1,26.

Unnið er að endurmati að neyðaráætlun ef kæmi til tímabundnar rekstrarstöðvunar, sem og varanlegrar rekstrarstöðvunar. Rekstraraðili heldur utanum skráningar á losun efna út í umhverfið og vaktar losun á útstreymi köfnunarefnis og fosfórs út í umhverfið árlega. Til staðar er áætlun um viðbrögð vegna slysasleppinga. Var rekstraraðili minntur á tilkynningaskyldu ef kæmi til umhverfisstjóns, þar með talið ef sleppingar ættu sér stað.

Afrennsli úr stöð rennur í gegnum setgildru og í gegnum tvær settjarnir sem staðsettar eru vestan megin við stöðina sjálfa. Öll ker hafa ristar við útrennsli sem eiga að varna því að fiskur sleppi. Útiker hafa að auki vara-ristarkerfi ef þau yfiryllast. Er möskvi ristar valinn eftir stærð fisks í kerjum. Í eftirliti var dauður eldisfiskur í setgildru sem og í fyrstu settjörninni sem tekur við næst húsum. Ekki er hægt að útiloka að eldisfiskur hafi borist í næstu settjörn.

Fékk rekstraraðili kynningu á breyttu fyrirkomulagi í boðun eftirlita hjá Umhverfisstofnun, ásamt því var honum kynnt fyrir breytingar á gjaldskrá stofnunarinnar. Að lokum fékk hann kynningu á áhersluverkefninu um mengaðann jarðveg.

Frávik frá

Lýsing á fráviki

grein 3.9 í starfsleyfi:

Rekstraraðili skal hafa útbúnað sem fangar dauðann fisk úr stöðinni og úr frárennslisvatni áður en það er losað í viðtaka. Er sá búnaður til staðar. Við eftirlit kom í ljós að fiskur hefur sloppið í gegnum fyrstu setgildruna og út í settjörn. Þarf því að gera athugun á frárennsliskerfinu til að fyrirbyggja að slík atvik endurtaki sig.

ÁBENDINGAR

Ein ábending varðar að skriflegur samningur þarf að liggja fyrir hjá þeim aðila sem tekur á móti dauðum fiski, og sá sem tekur dauðfiskinn til meðhöndlunar þarf að hafa öll tilskilin leyfi til að taka á móti honum. Samningur þarf að vera aðgengilegur rekstraraðila við eftirlit. Endurskoða þarf áætlun um meðhöndlun úrgangs og vinna samkvæmt henni.

Önnur ábending er sett fram vegna skila í árskýrslu. Í starfsleyfi er gerð krafa á að taka þarf sýni og mæla efnainnihald við inntak í stöð og útrás frárennslis, tvisvar á ári. Er það gert við hámarksfóðrun og lágmarksfóðrun. Við skil ársyfirlits má láta fylgja með afrit af niðurstöðum hjá þeim sem sér um mælingarnar.

ANNAÐ

Tímabært er að uppfæra umhverfismarkmið, með stefnu fyrirtækisins að leiðarljósi í umhverfismálum fyrir næstu fjögur ár. Má sérstaklega taka tillit til úrgangsmála og farveg dauðfisks.

Í endurskoðun eru neyðaráætlanir vegna tímabundinnar og varanlegrar rekstrarstöðvunar, þar sem þær eru komnar til aldurs og nýr stöðvastjóri tekinn við. Má koma þeim til skila við eftirlitsaðila við fyrsta tækifæri.

1 Frávik: Framkvæmd telst ekki í samræmi við kröfur sem settar eru fram í starfsleyfi, lögum eða reglugerðum.

2 Ábending: Ástand sem eftirlitsmaður telur vert að vekja athygli á í þágu heilsuverndar, umhverfisverndar og öryggis en sem ekki geta talist frávik.

Reykjavík,

Halla Margrét Viðarsdóttir

Halla Margrét Viðarsdóttir

